

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

**«ВИРОБНИЧЕ СЕРЕДОВИЩЕ
ТА ПРОФЕСІЙНІ ЗАХВОРЮВАННЯ»**

Затверджено на засіданні кафедри
безпеки праці та охорони довкілля
Протокол №1 від 28.08.2025 р.

Запоріжжя 2025

УКЛАДАЧ:

Шароватова Олена Павлівна, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри безпеки праці та охорони довкілля

УЗГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми
«Безпека праці та
виробничих процесів»

Володимир МАЙСТРЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри
безпеки праці та охорони довкілля

Микола РЕПІН

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Опис курсу:

Навчальна дисципліна «Виробниче середовище та професійні захворювання» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти компетентностей щодо аналізу впливу виробничих факторів на організм людини, застосування методів гігієнічного контролю та оцінювання умов праці, розроблення комплексних профілактичних заходів, спрямованих на зменшення професійної захворюваності та підвищення рівня безпеки трудової діяльності.

У межах курсу розглядаються закономірності формування та функціонування виробничого середовища, механізмів впливу його чинників на стан здоров'я та працездатність працівників; особливості фізичних, хімічних, біологічних, психофізіологічних та соціально-організаційних факторів виробничого середовища з урахуванням їх ролі у виникненні професійних захворювань та виробничо зумовленої патології; сучасні підходи до гігієнічної оцінки умов праці, процедури ідентифікації та класифікації небезпечних і шкідливих чинників, нормативно-правового забезпечення охорони праці та профілактики професійних ризиків; особливості діагностики, моніторингу та профілактики професійних захворювань у різних галузях виробництва.

Дисципліна є вибірковою і фокусується на питаннях ускладнення виробничих процесів, активного використання нових матеріалів і технологій, що супроводжується появою комбінованих та маловивчених шкідливих факторів, здатних спричинити професійну патологію та порушення здоров'я працівників; акцентує увагу на стійкому зростанні впливу шкідливих і небезпечних виробничих факторів на здоров'я працівників, що обумовлює необхідність впровадження обґрунтованих підходів до профілактики професійних захворювань і забезпечення безпечних умов праці.

Вимоги:

знання та розуміння предметної області професійної діяльності;

здатність оцінювати безпеку різних видів робіт;

розуміння основних концепцій, теоретичних та практичних аспектів забезпечення системи безпеки та здоров'я працівників на роботі;

наявність базових уявлень з фізики (види енергії, тиск, температура, електричні явища, випромінювання), хімії (властивості речовин, токсичність, агрегатні стани, хімічні реакції), основ біології (будова та функції організму людини, вплив шкідливих чинників на здоров'я, поняття здоров'я і захворювання);

базові навички використання інформаційно-комунікаційних технологій (робота з електронними освітніми платформами, текстовими документами, таблицями, онлайн-ресурсами);

проведення пошуку інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень;

наявність корпоративного облікового запису @mipolytech.education, Microsoft Teams, Word, Excel;

наявність особистого логіну та паролю в Moodle (для отримання або поновлення слід звернутися до куратора групи).

Програмні результати навчання:

критично мислити, аналізувати й узагальнювати явища та проблемні питання, які вивчаються, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмежених ресурсів і часу на засадах загальнонаукової методології;

пояснювати функціональні зміни в організмі людини впливом трудової діяльності, володіти методами реалізації заходів з профілактики виробничого травматизму, професійної захворюваності, прогнозувати їх ефективність, орієнтовану на підвищення рівня безпеки, поліпшення умов праці, забезпечення працездатності й збереження здоров'я працівників;

оцінювати відповідність правових, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних та лікувально-профілактичних заходів щодо ефективності забезпечення системи безпеки та здоров'я працівників на роботі відповідно вимог законодавства;

розробляти організаційні та практичні заходи, орієнтовані на моніторинг, прогнозування та попередження професійних захворювань з урахуванням досвіду світових практик;

добирати необхідну інформацію у спеціальних базах даних і фахових джерелах, аналізувати, об'єктивно оцінювати і використовувати змістовний матеріал.

Організація курсу, форми та методи навчання:

Освітній процес будується як комбінація лекцій та самостійного вивчення навчального матеріалу на платформі Moodle – з одного боку і практичних занять з відпрацювання аналітично-розрахункових навичок – з іншого.

Відвідування лекційних занять є бажаним, однак не обов'язковим, лекційний матеріал доступний в записі, який зберігається в Microsoft Teams, та викладений у вигляді презентаційних матеріалів в Moodle.

Практичні заняття передбачають опрацювання, аналіз та узагальнення теоретичного матеріалу, розв'язання задач різних рівнів складності та забезпечення міждисциплінарних зв'язків, в тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій; їх відвідування є бажаним.

Від здобувача потребується виконати індивідуальні завдання та модульні контрольні роботи у терміни, встановлені у розділі «Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання».

З урахуванням поточної ситуації від учасників освітнього процесу очікується виконання вимог безпеки при сигналі «Повітряна тривога», санкції за залишення заняття або неявку на заняття не застосовуються.

Опціонально доступні індивідуальні та групові консультації. З викладачем можна зв'язатися через електронну пошту, в чаті або в персональній розмові в MS Teams.

Мова освітнього процесу: українська, англійська (окремі джерела літератури та інформація).

2 НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Для варіанту вивчення дисципліни як вибіркового освітнього компонента.

Змістовий модуль 1. Виробниче середовище: шкідливі та небезпечні фактори.

Тема 1. Фізіологія людини. Фізіологія праці.

Фізіологія людини. Системи організму людини. Фізіологічні процеси. Функції організму. Фізіологія як наука про цілісний організм та окремі його частини.

Фізіологія та психологія праці. Види трудової діяльності. Працездатність людини. Значення адаптації в трудовому процесі. Фактори, які впливають на продуктивність праці. Режим праці і відпочинку. Шляхи підвищення працездатності людини.

Тема 2. Гігієна праці як галузь практичної і наукової діяльності.

Гігієна та гігієна праці: основні терміни та визначення. Принципи та завдання гігієни праці. Нормативно-правові акти України в галузі гігієни праці. Відповідальність за порушення законодавства в галузі гігієни праці. Види контролю за додержанням вимог гігієни праці.

Взаємодія людини з навколишнім середовищем. Причинно-наслідкові зв'язки між станом довкілля (атмосферного повітря, питної води, поверхневих вод, ґрунту, продуктів харчування) і здоров'ям населення. Санітарне та епідемічне благополуччя населення. Громадське здоров'я.

Тема 3. Загальні, виробничо зумовлені та професійні захворювання.

Захворювання. Захворюваність населення або окремих його груп. Виробничо зумовлене захворювання. Професійне захворювання (профзахворювання). Нещасний випадок на виробництві. Травмування. Втрата працездатності. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Здоров'я людини. Принципи та організаційні форми запобігання захворюванням на виробництві та покращення здоров'я працівників. Роботи з підвищеною небезпекою та роботи, для яких є потреба у професійному доборі. Охорона праці особливих категорій працівників (неповнолітні; вагітні жінки; особи з інвалідністю; особи, які доглядають за хворими членами сім'ї тощо).

Тема 4. Виробниче середовище. Електробезпека.

Електробезпека. Електричний струм. Статична електрика. Атмосферна електрика. Блискавкозахист та заземлення. Опосвідчення стану безпеки та експертиза електроустановок споживачів.

Особливості впливу електричного струму на організм людини. Електротравми. Особливості опору тіла людини електричному струму. Класифікація приміщень за небезпекою електротравм.

Тема 5. Мікроклімат виробничих приміщень.

Виробниче середовище. Виробнича санітарія. Нормативно-правові основи виробничої санітарії.

Мікроклімат виробничого середовища. Вплив параметрів мікроклімату на працівника. Санітарно-гігієнічне нормування параметрів мікроклімату. Методи і засоби визначення параметрів мікроклімату. Заходи щодо зниження негативного впливу мікроклімату робочої зони на організм людини.

Поняття «шкідливі речовини» та їх види. Хімічні речовини та виробничий пил. Вплив виробничих шкідливих факторів на організм людини. Нормування шкідливих речовин робочої зони. Захист від дії шкідливих речовин на виробництві.

Системи вентиляції: призначення та класифікація. Контроль за чистотою повітря у виробничому приміщенні. Технічні та санітарно-гігієнічні вимоги до вентиляції виробничих приміщень.

Кондиціонування повітря. Системи опалення.

Тема 6. Виробниче середовище. Пожежна безпека.

Загальні поняття пожежної безпеки. Поняття пожежі. Горіння та його види. Причини виникнення пожеж на виробництві. Пожежонебезпечні та вибухонебезпечні фактори. Класи пожеж. Категорії приміщень і будівель за пожежною небезпекою. Значення категорювання для організації захисту.

Основні заходи пожежної безпеки: організаційні, технічні, профілактичні. Засоби пожежогасіння (первинні засоби, стаціонарні системи). Правила користування вогнегасниками. Системи пожежної сигналізації. Автоматичне пожежогасіння.

Тема 7. Освітлення виробничих приміщень.

Основні світлотехнічні поняття та одиниці. Види виробничого освітлення. Основні вимоги до виробничого освітлення. Роль освітлення у виробничому середовищі.

Класифікація зорових робіт. Вплив освітлення на здоров'я. Заходи щодо поліпшення виробничого освітлення.

Сучасні джерела світла. Світильники та їх типи. Експлуатація освітлювальних установок. Нормування природного та штучного освітлення.

Тема 8. Нормативно-правова база атестації робочих місць.

Комплексна оцінка факторів виробничого середовища і трудового процесу. Атестація робочих місць: мета, загальні принципи, порядок проведення. Методичні рекомендації для проведення атестації робочих місць за умовами праці. Атестаційна комісія. Організація роботи та результати атестації робочих місць.

Оцінка технічного та організаційного рівня робочого місця. Раціональність планування робочого місця та його відповідність санітарним нормам і правилам. Ергономіка. Технічна естетика виробничих приміщень. Вплив на працівників технологічного процесу, що відбувається на інших робочих місцях.

Інструментально-лабораторні дослідження факторів виробничого середовища. Засоби і прилади для визначення параметрів мікроклімату; контролю за чистотою повітря у виробничому приміщенні; вимірювання вібрації та шуму, освітленості; радіометричного і дозиметричного контролю.

Тема 9. Умови праці.

Класифікація умов праці. Критерії оцінки умов праці. Фактори виробничого середовища і трудового процесу. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.

Структура карти умов праці та порядок її заповнення. Перелік робочих місць, виробництв, робіт, професій і посад, працівникам яких підтверджено право на пільги і компенсації.

Фактори трудової діяльності об'єктів виробничого та соціально-культурного призначення (промисловість, сільське господарство, транспорт та зв'язок, будівництво, торгівля, громадське харчування, матеріально-технічне забезпечення

та збут; об'єкти охорони здоров'я, об'єкти культури й аматорського спорту, заклади освіти, що перебувають на балансі підприємств).

Безбар'єрне робоче середовище. Корпоративна культура. Культура безпеки.

Змістовий модуль 2. Професійні захворювання та їх запобігання.

Тема 10. Професійні захворювання, що виникають під впливом хімічних факторів.

Гострі, хронічні інтоксикації та їх наслідки, для перебігу яких характерне ізольоване або сполучене ураження органів і систем.

Токсичне ураження органів дихання: ринофаринголарингіт, ерозія, перфорація носової перетинки, трахеїт, бронхіт, пневмоніт, токсичний фіброзуючий альвеоліт, пневмосклероз тощо. Токсична анемія. Токсичний гепатит (гострий, хронічний персистуючий, хронічний активний). Ураження печінки з розвитком фіброзу та цирозу. Ураження печінки з іншими порушеннями. Токсична нефропатія. Токсичні ураження нервової системи: поліневропатія, неврозоподібні стани, енцефалопатія. Токсичні ураження очей: катаракта, кон'юнктивіти (гострий, хронічний), кератокон'юнктивіт. Токсичні ураження кісток: остеопороз, остеосклероз, некроз щелепи.

Хвороби шкіри: епідерматоз, контактний дерматит, токсикодермія, фотодерматит, оніхії, параніхії, токсична меланодермія, мастильні фолікуліти, вітиліго.

Металева лихоманка, фторопластова (тефлонова) лихоманка.

Тема 11. Професійні захворювання, що виникли через вплив промислових аерозолів.

Пневмоконіози: силікоз, силікатози, металокококози, карбококози, гіперсенситивні пневмоніти (бериліоз) тощо.

Коніотуберкульоз (пневмококоз, пов'язаний з туберкульозом).

Бісиноз. Хронічний бронхіт: пиловий, токсико-пиловий.

Емфізема-бронхіт. Емфізема. Хронічний ринофаринголарингіт.

Тема 12. Професійні захворювання, викликані дією фізичних факторів.

Захворювання, пов'язані з дією іонізуючих випромінювань: променева хвороба гостра, променева хвороба хронічна, місцеві променеві ураження (гострі або хронічні).

Захворювання, пов'язані з впливом неіонізуючих випромінювань: вегетативна дисфункція, астеничний, астено-вегетативний, гіпоталамічний синдроми; місцеві ураження тканин лазерними випромінюваннями (опіки шкіри, ураження рогівки та сітківки ока).

Вібраційна хвороба. Нейросенсорна приглухуватість. Вегетативно-сенсорна поліневропатія верхніх кінцівок (ангіоневроз). Електроофтальмія. Катаракта. Декомпресійна (кесонна) хвороба та її наслідки.

Перегрівання: гостре (тепловий та сонячний удар, теплова непритомність, теплові судоми тощо), хронічне (вегетативно-судинна дисфункція з порушенням терморегуляції, електролітного обміну тощо).

Облітеруючий ендартеріт, вегетативно-сенсорна поліневропатія (ангіотрофоневроз)

Онїходистрофії, механічні епідермози (омозолілості тощо)

Тема 13. Професійні захворювання, пов'язані з фізичним перевантаженням та перенапруженням окремих органів і систем.

Дисоціативні моторні розлади, у тому числі писальний спазм.

Захворювання периферичної нервової системи: моно- і полінейропатії верхніх і нижніх кінцівок, у тому числі компресійні та вегетативно-сенсорні; радикулопатії (шийного, попереково-крижового рівнів); радикуломієлопатії (шийного та попереково-крижового рівнів).

Захворювання кістково-м'язової системи та сполучної тканини: хронічні міофібрози передпліччя і плечового поясу, тендовагініти; стенозуючі лігаментози, стилоїдоза (ліктьовий, плечовий), епікондиліт; бурсити гострі та хронічні ліктьового і колінного суглобів; періартрози (плечо-лопатковий, ліктьовий, колінний), артрози, остеоартрози (тієї ж локалізації); остеохондропатії (остеонекрози), у тому числі хвороба Кінбека, остеохондрити розшаровний та інші.

Опущення і випадання матки та стінок вагіни.

Виразене варикозне розширення вен на ногах, ускладнене запальними (тромбофлебіт) або трофічними розладами.

Захворювання, які викликаються перенапруженням голосового апарату: хронічний ларингіт, вузлики голосових складок (вузлики співаків), контактні виразки голосових складок, фонастенія.

Прогресуюча короткозорість. Неврози.

Тема 14. Професійні захворювання, що розвиваються внаслідок впливу інфекційних і паразитарних чинників. Алергійні захворювання.

Інфекційні захворювання та паразитози: туберкульоз, вірусні гепатити, сибірська виразка, бруцельоз, сап, лептоспіроз, кліщовий енцефаліт, СНІД, сифіліс тощо.

Мікози відкритих ділянок шкіри, слизових оболонок та вісцеральні (аспергільоз, легеня фермера тощо).

Дисбактеріоз, вісцеральний кандидоз.

Гостра респіраторна хвороба COVID-19, спричинена коронавірусом SARS-CoV-2.

Алергічні захворювання: кон'юнктивіт ринофаринголарингіт риносинусит астматичний бронхіт бронхіальна астма екзогенний альвеоліт, гіперсенситивний пневмоніт; дерматит, екзема, токсикодермія; набряк Квінке, кропив'янка; анафілактичний шок; токсико-алергічний гепатит, ураження центральної та периферичної нервової системи тощо.

Тема 15. Злоякісні новоутворення (професійний рак).

Пухлини шкіри: гіперкератози, епітеліоми (у тому числі базаліома), папіломи, рак, лейкокератози.

Пухлини порожнини рота, органів дихання.

Мезотеліома. Пухлини печінки. Рак шлунка. Лейкози. Неходжкінські лімфоми. Пухлини сечового міхура. Пухлини кісток.

Тема 16. Психосоціальні фактори виробничого середовища та професійні захворювання.

Психосоціальні фактори виробничого середовища. Психофізіологічні шкідливі фактори. Класифікація психосоціальних факторів: організаційні (надмірне або недостатнє робоче навантаження; високий темп роботи; дефіцит часу; змінна, нічна, позмінна робота; ненормований робочий день; невизначеність службових обов'язків); соціальні (конфлікти в колективі; авторитарний стиль керівництва; відсутність підтримки з боку керівництва; мобінг, булінг, дискримінація; низький соціальний статус працівника); психологічні (висока відповідальність за результат;

монотонність праці; емоційне вигорання; страх втрати роботи; невідповідність між вимогами та можливостями працівника).

Професійний стрес. Психічні та поведінкові розлади (синдром емоційного вигорання; тривожні розлади; депресивні стани; розлади адаптації). Психосоматичні захворювання (артеріальна гіпертензія; ішемічна хвороба серця; виразкова хвороба шлунка; синдром подразненого кишківника).

Профілактика негативного впливу психосоціальних факторів: організаційні, соціальні, індивідуальні заходи.

Тема 17. Профілактика професійних захворювань: засоби захисту працівників.

Засоби нормалізації параметрів виробничого середовища. Засоби колективного захисту (засоби нормалізації повітря, освітлення, засоби захисту від шуму, вібрації, від ураження електричним струмом, від дії механічних факторів тощо). Захисні споруди. Евакуація працівників.

Засоби індивідуального захисту (ізолюючі костюми, спеціальний одяг, засоби захисту органів дихання, рук, очей, голови, обличчя, органів слуху тощо). Відповідність засобів захисту стандартам безпеки праці і встановленим нормам. Комплексний захист працівника.

Тема 18. Медичні огляди працівників.

Профілактика професійних та виробничо зумовлених захворювань. Збереження працездатності працівників та запобігання нещасним випадкам на виробництві. Раннє виявлення професійної патології. Попередження ускладнень та інвалідизації працівників.

Контроль відповідності стану здоров'я працівників умовам праці. Групи підвищеного професійного ризику. Психофізіологічна оцінка стану працівника (рівень стресу; емоційне вигорання; когнітивне навантаження; стійкість до монотонності та змінного режиму праці). Правовий захист працівника і роботодавця.

Види медичних оглядів. Контингенти працівників, які підлягають медоглядам. Організація та порядок проведення медичних оглядів: обов'язки роботодавця, медичного закладу, працівників. Роль медичних оглядів у профілактиці професійних захворювань.

Персоніфікована превенція професійних захворювань: принципи, компоненти, перспективи розвитку (цифрові медичні профілі працівників; використання біомаркерів і генетичних тестів; інтеграція з системами управління ризиками; телемедицина та дистанційний моніторинг).

3 ОБСЯГ І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Розподіл обсягу дисципліни за видами навчальних занять та темами

Для здобувачів освіти, що вивчають освітній компонент «Виробниче середовище та професійні захворювання» як вибіркового

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
		Усього	В т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СРС
Змістовий модуль 1. Виробниче середовище: шкідливі та небезпечні фактори.						
1.	Фізіологія людини. Фізіологія праці.	10	2	2	–	4
2.	Гігієна праці к галузь практичної і наукової діяльності.	10	2	2	–	4
3.	Загальні, виробничо зумовлені та професійні захворювання.	10	2	2	–	4
4.	Виробниче середовище. Електробезпека.	10	2	2	–	4
5.	Мікроклімат виробничих приміщень.	10	2	2	–	4
6.	Виробниче середовище. Пожежна безпека.	10	2	2	–	4
7.	Освітлення виробничих приміщень.	10	2	2	–	4
8.	Нормативно-правова база атестації робочих місць.	10	2	2	–	4
9.	Умови праці.	10	2	2	–	6
Змістовий модуль 2. Професійні захворювання та їх запобігання.						
10.	Професійні захворювання, що виникають під впливом хімічних факторів.	10	2	2	–	4
11.	Професійні захворювання, що виникли через вплив промислових аерозолів.	10	2	2	–	4
12.	Професійні захворювання, викликані дією фізичних факторів.	10	2	2	–	4
13.	Професійні захворювання, пов'язані з фізичним перевантаженням та перенапруженням окремих органів і систем.	10	2	2	–	4
14.	Професійні захворювання, що розвиваються внаслідок впливу інфекційних і паразитарних чинників. Алергійні захворювання.	10	2	2	–	4
15.	Злоякісні новоутворення (професійний рак).	10	2	2	–	4

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
		Усього	В т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СРС
16.	Психосоціальні фактори виробничого середовища та професійні захворювання.	10	2	2	–	6
17.	Профілактика професійних захворювань: засоби захисту працівників.	10	2	2	–	6
18.	Медичні огляди працівників.	10	2	2	–	4
Усього годин		150	36	36		78

Тут і далі:

Л – лекції, П (С) – практичні (семінарські) заняття, Лаб – лабораторні заняття, СРС – самостійна робота студентів.

4 ПІДХОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

4.1 Розподіл балів за контрольними точками та графік їх виконання

1 семестр

Види контр. точок	Тижні																		Всього
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Робота на практичних заняттях	4	4	4	4				4		3	3	3	3	3	2		3		40
Складання індивідуальних завдань					5	5	5									15			30
Модульні контрольні роботи									15									15	30
	50									50									100

4.2 Зміст та вимоги до контрольних точок

Назва контрольної точки	Опис контрольної точки, порядок її проходження та отримання балів
Робота на практичних заняттях	<p>Оцінка за роботу на практичному (семінарському) занятті виставляється за результатами перевірки протоколу практичної роботи і може бути оскаржена.</p> <p><i>Для частини завдань Модулю 1 - мах 5 балів:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – здобувач виконав завдання повністю, без помилок. Усі питання або аспекти завдання розкриті максимально повно, детально і точно. Присутні творчі підходи до вирішення і оформлення завдання, індивідуальний підхід і бачення питання, застосовано додаткові джерела або методи. Оформлений протокол роботи відповідає всім вимогам (структура, форматування, мова). Висновок наведено логічно та повно. <p>4 бали:</p> <ul style="list-style-type: none"> – здобувач виконав завдання правильно, але з незначними помилками. Майже всі питання або аспекти завдання розкриті, але є незначні недоліки в деталізації. Використані переважно стандартні підходи до вирішення і оформлення завдання, очевидна відсутність творчих підходів. Оформлений протокол роботи відповідає більшості вимог, але є незначні порушення (помилки в оформленні, стилі тощо).

Назва контрольної точки	Опис контрольної точки, порядок її проходження та отримання балів
	<p>3 бали:</p> <ul style="list-style-type: none">– здобувач виконав завдання частково або з помилками, що не впливають критично на кінцевий результат. Деякі питання або аспекти завдання не розкриті повністю або недостатньо пояснені. Робота частково виконана з допомогою або після численних виправлень. Відсутні творчі підходи, виконання за шаблоном або типовими рішеннями. Існують недоліки в оформленні або структура роботи не відповідає вимогам. <p>2 бали:</p> <ul style="list-style-type: none">– здобувач виконав завдання частково або з великими помилками, які впливають на коректність результату. Більшість питань або аспектів завдання залишаються нерозкритими. Робота виконана переважно без належного розуміння матеріалу. Оформлення протоколу роботи не відповідає вимогам, є серйозні помилки або недбалість в поданні матеріалу. <p>1 бал:</p> <ul style="list-style-type: none">– здобувач виконав завдання, але переважно неправильно. Більшість питань і аспектів залишилися нерозкритими, без самостійного розуміння. Оформлення протоколу роботи дуже недбале, робота майже не відповідає передбаченим вимогам. <p><i>Для частини завдань Модулю 1 і 2 - мах 4 (3) бали:</i></p> <ul style="list-style-type: none">– здобувач виконав завдання повністю, без помилок. Усі питання або аспекти завдання розкриті максимально повно, детально і точно. Присутні творчі підходи до вирішення і оформлення завдання, індивідуальний підхід і бачення питання, застосовано додаткові джерела або методи. Оформлений протокол роботи відповідає всім вимогам (структура, форматування, мова). Висновок наведено логічно та повно. <p>3 (2) бали:</p> <ul style="list-style-type: none">– здобувач виконав завдання правильно, але з незначними помилками. Майже всі питання або аспекти завдання розкриті, але є незначні недоліки в деталізації. Використані переважно стандартні підходи до вирішення і оформлення завдання, очевидна відсутність творчих підходів. Оформлений протокол роботи відповідає більшості вимог, але є незначні порушення (помилки в оформленні, стилі тощо). <p>2 (1) бали:</p> <ul style="list-style-type: none">– здобувач виконав завдання частково або з помилками, що не впливають критично на кінцевий результат. Деякі питання або аспекти завдання не розкриті повністю або недостатньо пояснені. Робота частково виконана з допомогою або після численних виправлень. Відсутні творчі підходи, виконання за шаблоном або типовими рішеннями. Існують недоліки в оформленні або структура роботи не відповідає вимогам. <p><i>Для завдання Модулю 2 - мах 2 бали:</i></p> <ul style="list-style-type: none">– здобувач виконав завдання повністю, без помилок. Усі питання або аспекти завдання розкриті максимально повно, детально і точно. Присутні творчі підходи до вирішення і оформлення завдання, індивідуальний підхід і бачення питання, застосовано додаткові джерела або методи. Оформлений протокол роботи відповідає всім вимогам (структура, форматування, мова). Висновок наведено логічно та повно. <p>1 бал:</p> <ul style="list-style-type: none">– здобувач виконав завдання частково або з великими помилками, які впливають на коректність результату. Більшість питань або аспектів завдання залишаються нерозкритими. Робота виконана переважно без належного розуміння матеріалу. Оформлення протоколу роботи не відповідає вимогам, є серйозні помилки або недбалість в поданні матеріалу.
Виконання та захист індивідуального завдання	Підготовлена доповідь (звіт за підсумком виконаних завдань) у вигляді презентації формату *pptx та файлу *docx, або *pdf розміщується у відповідному розділі дисципліни в Moodle. Робота перевіряється і вважається зданою після оприлюднення доповідачем на практичних заняттях. Виправлення помилок, доповнення зданого матеріалу та інші додаткові форми розкриття заданої теми

Назва контрольної точки	Опис контрольної точки, порядок її проходження та отримання балів
	<p>здійснюються до останнього практичного заняття модуля. Оскарження оцінки може бути здійснене на останньому практичному занятті модуля.</p> <p>Мах 15 балів:</p> <ul style="list-style-type: none">– здобувач підготував доповідь за ситуаційними завданнями, де переконливо обґрунтував своє бачення теоретичними концепціями або моделями, виконав необхідні розрахунки в разі потреби, представив висновок або власне бачення заданої для аналізу і вирішення проблеми, окреслив можливі перспективи і обмеженість такого рішення; роботу структуровано, викладено діловим, науковим або публіцистичним стилем українською мовою. Робота оприлюднена на практичному занятті, здобувач демонструє володіння термінологічним апаратом, надані відповіді слухачам та викладачу. <p>Мах 9 балів:</p> <ul style="list-style-type: none">– здобувач підготував доповідь за ситуаційними завданнями, де переконливо обґрунтував своє бачення теоретичними концепціями або моделями, виконав необхідні розрахунки в разі потреби, представив висновок або власне бачення заданої для аналізу і вирішення проблеми, окреслив можливі перспективи і обмеженість такого рішення. Роботу лише здано на перевірку, без оприлюднення на практичних заняттях та без обговорення результатів роботи. <p>Мах 4 бали:</p> <ul style="list-style-type: none">– здобувач підготував доповідь, яка не розкриває всю сутність завдання. Робота містить загальновідомі факти без власних думок та висновків. Робота не оприлюднювалась та не обговорювалась на заняттях.
Модульні контрольні роботи	<p>МКР виконуються під час останнього практичного заняття в модулі у вигляді підсумкової роботи за змістом завдань Модулю 1 та у вигляді тестування в Moodle за змістом завдань Модулю 2.</p> <p>У разі неявки або неможливості виконання МКР з поважних причин на таке заняття допускається відкриття виконання МКР за погодженням з викладачем в інший час асинхронно. Кожна модульна контрольна робота передбачає мах 15 балів.</p> <p>МКР за модулем 1 оцінюється за критеріями, подібними до критеріїв виконання та захисту індивідуального завдання.</p> <p>Тестові завдання за модулем 2 являють собою тести множинного вибору, оцінюються за співпадінням з правильною відповіддю. Загалом оцінюється логіка і правильність обраних варіантів відповідей.</p>

Додаткові зауваження:

- студент може оскаржити отримані оцінки в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу (Нормативні документи: Polytechnic (metinvest.university)) та Положенням про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (Академічні політики: Polytechnic (metinvest.university));
- оцінки, отримані за роботу на практичних заняттях, не можуть бути відпрацьовані або покращені, окрім процедури оскарження, оцінки за інші види поточного контролю можуть бути покращені за індивідуальною домовленістю з викладачем;
- викладач не має права знижувати оцінку за індивідуальне завдання або модульну контрольну роботу, якщо вони не були складені вчасно, однак в разі, якщо така робота була оцінена пізніше, ніж момент завершення теоретичного навчання у семестрі, то відповідна оцінка не враховується у рейтингу здобувачів освіти.

4.3 Особливі підходи до визнання результатів навчання

	Варіант вивчення як вибіркової
Форма підсумкового контролю	Залік, тобто підсумкова оцінка вставляється як сума оцінок поточного контролю без проведення додаткових контрольних заходів.
Умови допуску до підсумкового контролю	Якщо сума оцінок за поточний контроль за семестр становить менше 60 балів, необхідно відпрацювати відповідні види контролю поточної успішності до звершення теоретичного навчання.
Порядок визначення підсумкової оцінки	Якщо протягом семестру за результатами поточного контролю здобувач освіти набрав менше 60 балів, то під час екзаменаційної сесії йому надається змога отримати/покращити власний результат з усіх видів поточного контролю, крім активності на навчальних заняттях. Якщо протягом семестру за результатами поточного контролю або в процесі покращення власних результатів здобувач освіти набрав більше 60 балів, йому виставляється фактична сума балів і оцінка «залік», в іншому випадку – «незалік».
Порядок проходження заліку	Підсумкова оцінка (ПО) за освітній компонент здобувачам освіти, які вивчають курс як вибіркового, виставляється як сума балів поточної успішності протягом семестру.

Відповідність між прийнятими в університеті шкалами оцінки наведена в таблиці.

Бальна шкала	Рівні	Характеристика	Традиційні шкали	
			Іспит	Залік
90-100	A	Студент демонструє видатний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, що засвідчують його безумовну готовність до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Відмінно	Залік
82-89	B	Студент виявляє вищий за середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні незначні помилки	Добре	
75-81	C	Студент виявляє середній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях присутні деякі значущі помилки		
67-74	D	Студент виявляє задовільний рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом, в його знаннях або діях наявні суттєві помилки	Задовільно	
60-66	E	Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати вивчення навчальної дисципліни		
35-59	FX	Низка запланованих результатів навчання не досягнуті. Рівень наявних результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Незадовільно	Незалік

Бальна шкала	Рівні	Характеристика	Традиційні шкали	
			Іспит	Залік
0-34	F	Результати навчання відсутні або критично низькі		

4.4 Особливі підходи до визнання результатів навчання

– У разі, якщо здобувач освіти засвоїв повністю або частково відповідні програмні результати навчання під час отримання освіти на попередньому або такому ж рівні, то кредити та оцінка з дисципліни може бути перезарахована в порядку, передбаченому Положенням про організацію освітнього процесу ([Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#)). Консультацію з даного питання можна отримати у викладача, куратора або гаранта освітньої програми, завідувача кафедри, за якою закріплено цю дисципліну;

– В разі, якщо здобувач освіти обрав цю дисципліну як дисципліну вільного вибору, не зважаючи на той факт, чи вивчалася вона раніше, оцінка та кредити з цієї дисципліни не перезараховуються;

– В разі, якщо здобувач освіти хотів би самостійно вивчити певні курси з проблематики дисципліни (наприклад, Coursera, Udemu або інших платформ, в т.ч. платформ відкритих курсів вітчизняних та/або закордонних університетів), то 1) доцільно звернутися до списку рекомендованих вебресурсів або проконсультуватися з викладачем на предмет релевантності самостійно знайденого освітнього ресурсу програмі дисципліни; 2) в разі успішності опанування такого курсу, яке підтверджується сертифікатом або іншим способом, такому здобувачу у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті [Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певного виду поточного контролю;

В разі, якщо здобувач освіти реалізував певний вид наукової роботи (тези, стаття, результативна участь у студентській олімпіаді тощо), то у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті [Нормативні документи : Polytechnic \(metinvest.university\)](#), такі результати можуть бути зараховані замість оцінки з певного виду поточного або навіть підсумкового контролю; консультацію з питань визнання результатів неформальної та інформальної освіти можна отримати в уповноваженої особи від кафедри, яка викладає дисципліну; перелік таких осіб можна знайти за посиланням [Студентам : Polytechnic \(metinvest.university\)](#).

5 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базові

1. Костенко Т., Березовський А., Джулай О., Іщенко І. Виробнича санітарія і гігієна праці : навч. посіб. Черкаси : ЧІПБ, 2024. 220 с.

2. Виробнича санітарія : конспект лекцій для студентів спец. 263 «Цивільна безпека», освітня програма «Охорона праці» денної та заочної форм навчання / уклад. Л.А. Васьковець; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків : НТУ «ХПІ», 2022. 294 с.

3. Горностай О., Станіславчук О. Виробнича санітарія, фізіологія та гігієна праці : навч. посіб. Львів : ЛДУ БЖД, 2021. 252 с.

4. Професійні хвороби : збірник тестових та ситуаційних завдань / В.Є. Кондратюк та ін. Київ : НМУ імені О.О. Богомольця, 2023. 160 с.

5. Капустник В.А., Костюк І.Ф., Бондаренко Г.О. Професійні хвороби : підручник / за ред. В.А. Капустника, І.Ф. Костюк. 5-е вид., випр. К. : ВСВ

«Медицина», 2017. 536 с.

6. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12/ed20250912/paranz_1#n3 (дата звернення: 25.08.2025).

7. Класифікатор професій України (ДК 003:2010). URL: <http://www.dk003.com> (дата звернення: 25.08.2025).

8. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу» від 08 квітня 2014 р. № 248. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RE25249?an=70> (дата звернення: 25.08.2025).

9. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій» від 21 травня 2007 р. № 246. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0846-07#Text07/en/ed20120323#Text> (дата звернення: 25.08.2025).

10. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Переліку виробництв, цехів, професій і посад із шкідливими умовами праці, робота в яких дає право на скорочену тривалість робочого тижня» від 21 лютого 2001 р. № 163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/163-2001-%D0%BF#Text> (дата звернення: 25.08.2025).

11. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку професійних захворювань» від 8 листопада 2000 р. № 1662. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1662-2000-%D0%BF/ed20170516#Text> (дата звернення: 25.08.2025).

12. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Списків виробництв, робіт, цехів, професій і посад, зайнятість працівників в яких дає право на щорічні додаткові відпустки за роботу із шкідливими і важкими умовами праці та за особливий характер праці» від 17 листопада 1997 р. № 1290. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1290-97-%D0%BF/para09795#o9763> (дата звернення: 25.08.2025).

13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження списків виробництв, робіт, професій, посад і показників, зайнятість в яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах» від 24 червня 2016 р. № 461. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249212930> (дата звернення: 25.08.2025).

14. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці» від 01 серпня 1992 р. № 442. URL: <https://surl.li/wxkvhs> (дата звернення: 25.08.2025).

15. Постанова Міністерства праці України «Методичні рекомендації для проведення атестації робочих місць за умовами праці» від 01 вересня 1992 р. № 41. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/FIN622> (дата звернення: 25.08.2025).

16. Закон України від 15.01.2025 р. «Про систему охорони психічного здоров'я в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4223-20#Text> (дата звернення: 25.08.2025).

17. ДСТУ ISO 45001:2019 Системи управління охороною здоров'я та безпекою праці. Вимоги та настанови щодо застосування (ISO 45001:2018, IDT). URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=88004. (дата звернення: 25.08.2025).

18. ISO 45003:2021 «Управління охороною здоров'я та безпекою праці. Психологічне здоров'я та безпека на виробництві. Наставови з керування психосоціальними ризиками». URL: <https://www.iso.org/obp/ui/en/#iso:std:iso:45003:ed-1:v1:en> (дата звернення: 25.08.2025).

19. Постанова Кабінету міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 337 «Про затвердження Порядку розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/337-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 25.08.2025).

20. Постанова Кабінету міністрів України від 4 лютого 2023 р. № 120 «Деякі питання соціального захисту осіб з інвалідністю». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/120-2023-%D0%BF#Text> (дата звернення: 25.08.2025).

21. Tsymbal B., Petryshchev A., Andriieva L., Sharovatova O. Improving Occupational Safety and Health in the Processing of Metallurgical Waste and Features of their Microstructure Transformation. Key Engineering Materials this link is disabled. 2022. 925. стр. 187–196. (Scopus)

22. Цимбал Б., Шароватова О., Гільперт В. Гігієнічна оцінка впливу азбесту на професійне здоров'я та управління професійними ризиками пожежних-рятувальників. Науковий Журнал Метінвест Політехніки. Серія: Технічні науки. Одеса : Видавничий дім «Гельветика». 2025. № 4. С. 346-357. DOI <https://doi.org/10.32782/3041-2080/2025-4-48>

23. Цопа В., Чеберячко С., Шароватова О., Дерюгін О., Лапко К. Концепції охорони праці, безпеки праці та здоров'я і благополуччя працівників на роботі. Social Development and Security, в Vol. 15, No. 4. 2025. С. 116-125. DOI: <https://doi.org/10.33445/sds.2025.15.4.11>

24. Чеберячко С.І., Чеберячко Ю.І., Радчук Д.І., Дерюгін О.В., Клімов Д.Г., Шароватова О.П., Грідяєв В.В. Засоби індивідуального захисту органів дихання: інновації щодо зниження ризику професійних захворювань. Комунальне господарство міст: Науково-технічний збірник. Том 1. № 175. (2023): Серія: Технічні науки та архітектура. ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2023. С. 221-228. DOI 10.33042/2522-1809-2023-1-175-221-228.

Додаткові

1. ДСТУ 2293:2014 Охорона праці. Терміни та визначення основних понять. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=61781 (дата звернення: 25.08.2025).

2. ДСТУ 3038-95 Гігієна. Терміни та визначення основних понять. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=64089 (дата звернення: 25.08.2025).

3. ДСН 3.3.6.042-99 Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=14283 (дата звернення: 25.08.2025).

4. ДБН В.2.5-67:2013 Опалення, вентиляція та кондиціонування. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=50154 (дата звернення: 25.08.2025).

5. ДСТУ 8828:2019 Пожежна безпека. Загальні положення. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=82138 (дата звернення: 25.08.2025).

6. ДСТУ EN 2:2014 Класифікація пожеж (EN 2:1992; EN 2:1992/A1:2004, IDT). URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=63091 (дата звернення: 25.08.2025).

7. НАПБ Б.01.008-2018 Правила експлуатації та типові норми належності вогнегасників. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=82176 (дата звернення: 25.08.2025).

8. ДБН В.2.5-28:2018. Природне і штучне освітлення. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=79885 (дата звернення: 25.08.2025).
9. ДСТУ Б В.2.5-82:2016 Електробезпека в будівлях і спорудах. Вимоги до захисних заходів від ураження електричним струмом. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=65395 (дата звернення: 25.08.2025).
10. ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=48147 (дата звернення: 25.08.2025).
11. ДБН В.1.1-31:2013 Захист територій, будинків і споруд від шуму. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=56317 (дата звернення: 25.08.2025).
12. ДСН 3.3.6.039-99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=6372 (дата звернення: 25.08.2025).
13. ДСН 239-96 Державні санітарні норми і правила захисту населення від впливу електромагнітних випромінювань. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=6005 (дата звернення: 25.08.2025).
14. ДГН 6.6.1.-6.5.001-98 Державні гігієнічні нормативи. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=51187 (дата звернення: 25.08.2025).
15. НРБУ-97/Д-2000 Норми радіаційної безпеки України. Радіаційний захист від джерел потенційного опромінення. Державні гігієнічні нормативи (ДГН 6.6.1.-6.5.061-2000). URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=56478 (дата звернення: 25.08.2025).
16. НП 306.8.246-2024 Загальні положення захищеності ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=117594 (дата звернення: 25.08.2025).
17. ДСТУ 7238:2011 Система стандартів безпеки праці. Засоби колективного захисту працюючих. Загальні вимоги та класифікація. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=57383 (дата звернення: 25.08.2025).
18. ДСТУ 7239:2011 Система стандартів безпеки праці. Засоби індивідуального захисту. Загальні вимоги та класифікація. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=51051 (дата звернення: 25.08.2025).
19. ДСТУ EN ISO 7010:2019 Графічні символи. Кольори та знаки безпеки. Зареєстровані знаки безпеки (EN ISO 7010:2012; A1:2014; A2:2014; A3:2014; A4:2014; A5:2015; A6:2016; A7:2017, IDT; ISO 7010:2011; Amd 1:2012; Amd 2:2012; Amd 3:2012; Amd 4:2013; Amd 5:2014; Amd 6:2014; Amd 7:2016, IDT). URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=116867 (дата звернення: 25.08.2025).
20. ДСТУ 8604:2015 Дизайн і ергономіка. Робоче місце для виконання робіт у положенні сидячи. Загальні ергономічні вимоги. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=71028 (дата звернення: 25.08.2025).
21. ДСТУ 7950:2015 Дизайн і ергономіка. Робоче місце під час виконання робіт стоячи. Загальні ергономічні вимоги. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=66665 (дата звернення: 25.08.2025).

22. ДСТУ EN ISO 28803:2022 Ергономіка фізичного середовища. Застосування міжнародних стандартів до людей із особливими потребами (EN ISO 28803:2012, IDT; ISO 28803:2012, IDT). URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=112627 (дата звернення: 25.08.2025).

23. Конвенція МОП № 120. Конвенція про гігієну в торгівлі та установах. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=61339 (дата звернення: 25.08.2025).

24. Конвенція МОП № 155. Про безпеку й гігієну праці та виробниче середовище. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=57322 (дата звернення: 25.08.2025).

25. Конвенція МОП № 161. Конвенція про служби гігієни праці. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=61351 (дата звернення: 25.08.2025).

26. Конвенція МОП № 167. Конвенція про безпеку та гігієну праці у будівництві. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=67413 (дата звернення: 25.08.2025).

27. Конвенція МОП № 176. Конвенція про безпеку та гігієну праці на шахтах. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=61353 (дата звернення: 25.08.2025).

28. Конвенція МОП № 184. Конвенція про безпеку та гігієну праці в сільському господарстві. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=67315 (дата звернення: 25.08.2025).

29. Конвенція МОП № 187. Конвенція про основи, що сприяють безпеці та гігієні праці. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=47949 (дата звернення: 25.08.2025).

30. Конвенція № 189 Про гідну працю домашніх працівників. URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=67415 (дата звернення: 25.08.2025).

31. Конвенції МОП № 190. Конвенція про викорінення насильства та домагань у світі праці. URL: <https://employers.org.ua/news/id2190> (дата звернення: 25.08.2025).

1. **Web-ресурси**

1. Державна служба України з питань праці. URL: <https://dsp.gov.ua/>

2. Пенсійний Фонд України. URL: <https://www.pfu.gov.ua/>

3. Міжнародна організація праці. URL: <https://www.ilo.org/>

4. Міністерство охорони здоров'я України. URL: <http://www.moz.gov.ua>.

5. Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці. URL: <https://ndiop.kiev.ua/>

6. Науково-дослідний інститут гігієни праці та профзахворювань Харківського національного медичного університету. URL: <https://knmu.edu.ua/navchalno-naukovi-medychni-kompleksy-ta-czentry/ndi-gigiyeny-praczi-ta-profesijnyh-zahvoryuvan/laboratoriya-gigiyenichnyh-doslidzhen/>

7. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. URL: <https://dsns.gov.ua/>

8. Сервіс документів БУДСТАНДАРТ Online. URL: <https://online.budstandart.com/ua/>

6 АКАДЕМІЧНІ ПОЛІТИКИ

Як член спільноти Технічного університету «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА» Ви маєте дотримуватися певних стандартів та академічної політики:

– **Академічна недоброчесність** вигляді академічного плагиату; фабрикації; фальсифікації; списування обману; хабарництва; необ'єктивного оцінювання;

надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання – прямо заборонено (докладніше про це – у Положенні про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників ТОВ ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «МЕТІНВЕСТ ПОЛІТЕХНІКА»); і в разі виявлення – **відповідний захід контролю (контрольну точку) буде оцінено в 0 балів за з наступним повідомленням декану факультету та голові комісії з академічної доброчесності Університету.**

– В разі випадку надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; впливу у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання студент може оскаржити процедури оцінювання за процедурами, передбаченими Положенням про організацію освітнього процесу (розділ 10).

– Матеріали в рамках курсу, захищені авторським правом, можуть бути використані лише тільки здобувачами освіти, яким призначено даний курс і для цілей, пов'язаних з цим курсом і не можуть поширюватися.

– Спілкування з однокурсниками та викладачем має бути професійним та ввічливим.

– Очікується, що Ви перевірятимете всі Ваші письмові повідомлення, включаючи поштові повідомлення та повідомлення у MS Teams на коректність змісту та мови.

– Університет прагне підтримувати середовище, вільне від дискримінації або дискримінаційних домагань, спрямованих на будь-яку людину або групу в межах своєї спільноти - здобувачів освіти, співробітників або відвідувачів.

Докладніше про академічні політики стосовно етичності поведінки, академічної доброчесності та протидію булінгу можна дізнатися за посиланням: [Академічні політики - Polytechnic \(metinvest.university\)](https://metinvest.university)